

HET IDEEAL van de priester-arbeider kwam overgewaaid uit Frankrijk, waar het in 1954 op een njet van het Vaticaan was gestoten. Na het Tweede Vaticaans Concilie werd deze pastorale houding van het anoniem verwoegen van de arbeidersmassa alsnog toegestaan. In 1967 waren in België zowat 150 priesters als arbeiders aan de slag in fabrieken en volkswijken, naast een aantal zusters. Vandaag zijn er nog drie.

Jezuiet Hugo Carmeliet werkte zelf jarenlang in een textielabriek en woont nog steeds in de multiculturele wijk Kuregem in Anderlecht. Hij verzorgde de bloemlezing uit het dagboek van Egied Van Broeckhoven, jong gestorven jezuiet en priester-arbeider met wie hij midden de jaren 1960 in Brussel neerstreek.

Carmeliet: „Dat je als priester in een fabriek ging werken, was destijds onvoorstelbaar en zonder meer tegendraads te noemen. We ondervonden in die beginperiode dan ook heel wat weerstand. We hadden al een gewoon plunje aan, terwijl andere priesters nog de romeinse boord droegen. Een medebroeder die in Gent tussen de Turken woonde en werkte, kreeg zijn ouders nooit meer over de vloer.”

Afgedankt

Grondslag van het idee achter de priesters-arbeiders was dat de Kerk volledig vervreemd was van de arbeiders en de kleine mensen. Een van de pioniers van deze gedachte bij ons was pater Belens, die al omstreeks 1960 met een wijkwerking was begonnen. Egied Van Broeckhoven, roepnaam Gied, verwoordt dit in een van zijn nagelaten geschriften op een sterke wijze: „Als we ons de paradox realiseren dat de Blijde Boodschap voor de armen bestemd is, en dat ze die niet krijgen ondanks de edelmoedigheid van vele priesters, dan mag ons dat geen rust meer laten. Het gaat hier om het leven en de dood van de Kerk. Ik meen dat we het evangelie moeten krijgen van de armen, de kleinen...”

Bedoeling was het leven van kleine en arme mensen volkomen te delen. Om waarachtig vriendschap met hen te kunnen sluiten, moest de priester aan hen gelijk worden en machteloos worden zoals zij. In Van Broeckhovens dagboek lezen we: „Dit laatste leerde ik ontdekken toen ik werd afgedankt. B., een van de armsten, zei: 'Gied, als ge nog eens in de miserie zit, dan kunt ge altijd op mij rekenen, ge komt bij mij wonen tot ge weer werk hebt gevonden.' Nu was ik voor hem echt toegankelijk geworden, omdat ik hetzelfde lot onderging als zo velen onder hen.”

Na zijn smartelijke dood - hij werd verpletterd onder metalen platen - werd Egied Van Broeckhoven ontdekt als een heus mysticus. Hoe dat kwam? Vanaf 1958 hield Gied een 'geestelijk' dagboek bij, waarin hij inzichten en ervaringen optekende. Na zijn dood distilleerde confrater Georges Neefs uit de 26 nagelaten schriftjes het fameuze *Dagboek van de vriendschap*, dat snel furo-

Priesters-arbeiders gingen heel bewust wonen en werken in arme migrantenwijken. © Reporters

Allereerst de vriendschap

Priester-arbeider Egied Van Broeckhoven kwam in december 1967 om het leven bij een arbeidsongeval in een Brusselse metaalfabriek. Zijn postuum uitgegeven dagboek is een van de sterkste getuigenissen van leven en geest van de priesters-arbeiders, geestelijken die de gelijke van de kleinsten wilden zijn. Wat rest er van hun ideaal?

Erik De Smet

Dagboek priester-arbeider opnieuw uitgegeven

re maakte en inmiddels wereldwijd verspreid raakte. Het is een mystieke benadering van de vriendschap. God leeft in de vriendschap die we schenken en vooral krijgen van de mensen met wie we leven.

„Het diepste en het alledaagse zijn in de teksten verweven. Je leest een soort exodusverhaal. Gied zocht de grootstad. Ergens schrijft hij: 'Zelfs als ik kon kiezen tussen het brandende braambos en Brussel, ik zou Brussel kiezen.' Ook voor ons, zijn confraters die met hem hadden geleefd, waren deze mystieke teksten een ontdekking”, aldus Carmeliet.

Vervreemd

Onlangs verscheen een Spaanse studie over Van Broeckhovens dagboek. Sommigen wagen het om de in 1967 overleden Vlaamse jezuiet te bestempelen als een van de grootste mystici van vorige eeuw. Op het internet ontdekten we zowaar een icoon met de pries-

ter-arbeider als een nieuwe heilige. Hugo Carmeliet schrijft: „Gied was geen 'heiligenbeeldje'! We kenden hem allereerst als een plezante kerel, die geweldig moppen kon tappen en graag een sigaretje dampte.”

„Wittebroods jaren”, zo omschrijft Carmeliet de periode toen priesters- en zusters-arbeiders in wijken als gelijken waarachtige vriendschappen konden aanknopen met heel gewone en eenvoudige mensen. Het waren ook de tijden dat de eerste migranten toekwamen, met wie ze spontaan en toch heel diepgaand contact zochten. De tijden zijn evenwel veranderd. Een Franstalige uitgever weigerde de bloemlezing uit Van Broeckhovens dagboek. Hij liet weten dat de getuigenis van een priester-arbeider een gedateerde spiritualiteit ademt.

„Alles heeft zijn tijd. En inderdaad, de dynamiek van een radicale keuze voor de armen is stilgevallen”, zucht Hugo Carmeliet. „Ook de Kerk is veranderd. Zo zijn er geen roepingen meer om ons

op te volgen. En ook de intellectuelen zijn intussen vervreemd van de Kerk.”

En hij besluit: „De samenleving is veranderd, ook de inhoud van het begrip arbeid. Grote fabrieken zijn er nauwelijks meer. Vele priesters-arbeiders werden net als hun werkmakkers vanaf hun 54ste met pensioen gestuurd en gingen zich richten op wijkwerk. Ook de kleine zusters van Nazareth gingen vanaf de jaren 1960 vanuit hun spiritualiteit van Charles de Foucauld en Cardijn als arbeiders aan de slag. Maar ik meen dat ook zij vandaag de klemtoon leggen op wijkwerk en zorg. Je treedt ook niet meer zoals eertijds binnen in het leven van mensen. We deden in onze beginjaren nooit de deur op slot. Toch is de boodschap van toen de moeite waard om levend te houden.”

Trek je sandalen uit. Uit het dagboek van Egied Van Broeckhoven (Kerk & Wereld, Mechelen, 2007, 48 blz.) kost 6 euro en is verkrijgbaar bij de uitgeverij; telefoon 015/28.07.00, e-mail info@kerkenwereld.be.

Vervolg van bladzijde 8

Inmiddels brengt IJD-jeugd-pastor Elke De Greef alles in gereedheid voor de live-uitzending van vandaag, de grote dag waarop Godpod wordt gelanceerd. De zenuwen gieren al door het lijf. Wat staat op het programma?

„Het eerste uur gaan we zoals altijd meteen naar de diepte met een interviewgast die lang aan het woord mag komen”, zegt de enthousiaste Godpodstem. „We lieten al eens een studentenpastor aan het woord, een andere keer waren Lies en Issame hier en binnenkort praten we met vormelingen over hun vormsel en de vraag: 'Wat daarna?' Het tweede uur is altijd wat losser. We hebben vanavond twee livemuziekoptredens. Verder de vaste rubrieken als een nieuwsflash, een kort verhaal of christelijke muziek met duiding.”

Godpod is internetradio voor „gelovige en nieuwsgierige jongeren”, maar het is ook internetradio dóór jongeren. „Van meet af aan kozen we ervoor jonge mensen in te schakelen om aan de uitzendingen mee te werken”, zegt Elke De Greef. „Een hele uitdaging, want jongeren zijn vaak al met zoveel dingen bezig.” Zonder die tientallen jonge vrijwilligers zou het overigens onmogelijk zijn voor een halftijdse werkkraacht om wekelijks een live-uitzending én podcast op het net te brengen. „Ze mailen me met hun ideeën voor onderwerpen, sturen hun muziek en teksten toe, tot zelfs kant-en-klare interviewtjes of bindteksten. Anderen helpen met de techniek. Ze zijn elke woensdag op post om alles in goede banen te leiden.”

Felicities

Momenteel zijn er nog geen cijfers beschikbaar over het bereik van Godpod. Enkele honderden beluisterden de uitzending op woensdagavond rechtstreeks. De radiomaakster hoopt op een gevoelige stijging nu Godpod officieel bekend wordt gemaakt. „We hopen dan ook meer telefoontjes en sms-jes te krijgen tijdens de uitzending, zodat de interactie verhoogt. Nu komen de meeste reacties pas later per e-mail, van mensen die niet rechtstreeks luisteren. Het is bovendien een stuk anoniemer, wat voor sommige jongeren misschien wel een rol zal spelen.”

Welke reacties Elke zoal kreeg? „Eén van onze vrijwilligers, een studente, maakt aan de lopende band reclame voor Godpod. Heel haar klas en jeugdhuis stemmen op woensdagavond af op www.godpod.be, toch een heel divers publiek. Ze hadden felicities voor ons initiatief 'omdat het toch niet vanzelfsprekend is' en 'Goed dat de Kerk zich op het net begeeft'. Een andere keer vroeg een godsdienstleerkracht in een uitboek van West-Vlaanderen de muziek aan die we besproken hadden. Om in de klas te gebruiken.”

www.godpod.be